



SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ

Protokół

posiedzenia
Senackiego Zespołu Strażaków (02.)

24 lipca 2024 r.

Dnia 24 lipca 2024 r. odbyło się posiedzenie Senackiego Zespołu Strażaków, którego celem było przedstawienie Senatorom propozycji dotyczących projektów ustaw i uchwał związanych z ochroną przeciwpożarową i krajowym systemem ratowniczo-gaśniczym.

Posiedzenie otworzył **Przewodniczący Senackiego Zespołu Strażaków, senator Jan Hamerski** a następnie, tytułem wstępu, głos zabrał **st. bryg. dr inż. Grzegorz Szyszko, zastępca Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej**. Podkreślił on ważność współpracy z Senackim Zespołem Strażaków i omówił kilka kluczowych tematów. Przedstawił statystyki dotyczące działalności Państwowej Straży Pożarnej (PSP), która w zeszłym roku odnotowała 486 tys. zdarzeń, a w bieżącym roku, do połowy roku, 240 tys. zdarzeń. Omówił również przygotowania do prezydencji w Unii Europejskiej, planowane zakupy pojazdów i sprzętu oraz dofinansowanie obozów młodzieżowych drużyn pożarniczych, podkreślając bieżące wyzwania i inwestycje w jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej (OSP).

Przewodniczący Jan Hamerski poinformował, że Zespół powinien wystąpić do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji (MSWiA) o udostępnienie projektu nowelizacji rozporządzenia dotyczącego rekompensat dla strażaków, aby móc zapoznać się z proponowanymi zmianami. W celu uzyskania szczegółowych informacji w kwestiach dotyczących planowania budżetu w wysokości 304 mln zł, niezbędne jest spotkanie z przedstawicielami MSWiA. Przewodniczący Zespołu podkreślał też jak ważne jest zapoznanie się z treścią ustawy o ochronie ludności. Następnie zachęcił Senatorów do formułowania pytań do przedstawiciela PSP.

WYSTĄPIENIA

Alicja Zając, senator RP swoją wypowiedź rozpoczęła od wspomnienia uroczystości w powiecie jasielskim, na której przekazano pierwszy proporzeczek dla drużyny młodzieżowej, ufundowany przez lokalnych dobroczyńców, co stanowiło ważny symbol dla młodzieży aktywnie angażującej się w działalność straży pożarnej. Zaproponowała, aby nowe kierownictwo Państwowej Straży Pożarnej rozważyło ufundowanie takich proporzeczków dla młodzieżowych drużyn, co nie wiąże się z dużymi kosztami, a byłoby istotnym gestem docenienia ich zaangażowania. Zapowiedziała również, że lokalni parlamentarzyści z powiatu jasielskiego planują ufundować kolejny proporzeczek dla wyróżniającej się jednostki, podkreślając wartość i motywację, jaką niesie takie uznanie.

Andrzej Kalata, senator RP poinformował, że w powiecie żywieckim są 64 jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej, które działają jako organizacje społeczne. Ważne jest, jego zdaniem, aby odciążyć je od nadmiaru biurokracji i obowiązków sprawozdawczych, ponieważ strażacy ochotnicy nie otrzymują wynagrodzenia za swoją pracę i są często przytłoczeni tymi zadaniami. Dobra współpraca z lokalnymi władzami, takimi jak wójtowie, może pomóc w zarządzaniu tymi obowiązkami, ale ważne jest, aby systemowo wspierać ochotników i ułatwiać im pracę tam, gdzie to możliwe. W dalszej części spotkania dopytywał również o możliwość wsparcia finansowego w formie ulg i zwolnień dla pracodawców zatrudniających strażaków oraz o uproszczenia związane z dofinansowaniem OSP przez powiaty.

Zdzisław Pupa, senator RP zwrócił uwagę na problem nadmiernego angażowania Ochotniczej

Straży Pożarnej w drobne, błahe sprawy, takie jak usuwanie owadów czy ratowanie zwierząt, co prowadzi do marnowania ich zasobów. Przekonywał, że obywatele często wzywają strażaków do takich spraw, co generuje niepotrzebne koszty i odciąga ich od poważniejszych zagrożeń. Zasugerował rozważenie kategoryzacji spraw, które mogą być zgłaszane do OSP, aby zoptymalizować wykorzystanie jednostek i skupić się na rzeczywistych zagrożeniach dla życia i zdrowia.

Przemysław Błaszczuk, senator RP zwrócił się z pytaniem, do zastępcy komendanta PSP, o obowiązujący model wsparcia finansowego zakupu nowych samochodów i wozów strażackich. Interesowało go również czy młodzieżowe drużyny pożarnicze mogą liczyć na wsparcie finansowe i na jakich warunkach.

Anna Bogucka, senator RP dopytywała czy w związku z rosnącym problemem braku ochotników do straży pożarnej, zwłaszcza w mniejszych miejscowościach, są rozważane zmiany w ustawie o ochronie ludności, które mogłyby obejmować stworzenie straży półzawodowej lub zapewnienie większych gratyfikacji dla ochotników. Przekonywała, że obecnie, wielu pracodawców niechętnie zwalnia swoich pracowników na akcje, co prowadzi do niedoboru ochotników, mimo że są oni kluczowi w ochronie przeciwpożarowej i biorą udział w 82% akcji ratunkowych.

Marek Komorowski, senator RP zapytał, czy są prowadzone prace nad zmianami w ustawie o ochotniczych strażach pożarnych oraz czy istnieją propozycje legislacyjne dotyczące tej ustawy. Wyraził gotowość do zaopiniowania tych zmian jako Zespół by móc wziąć udział w dyskusji na ten temat i modyfikacjach przed finalizacją zmian w ustawie.

Józef Zajac, senator RP zapytał o możliwość palenia ognisk w okresie wrzesień-październik, jakie są kary i jakie przepisy to regulują oraz czy planowana jest zmiana w zakresie interwencji dotyczących palenia ognisk.

Waldemar Pawlak, prezes Zarządu Głównego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP w swojej wypowiedzi skupił się na omówieniu prac związanych z nowelizacją ustawy o Ochotniczych Strażach Pożarnych, które obejmują trzy kluczowe zmiany:

1. Przywrócenie działań prewencyjnych jako podstawowego zadania OSP, aby skoncentrować się na zapobieganiu zdarzeniom, a nie tylko na reagowaniu na nie.
2. Zmiana katalogu zadań OSP z zamkniętego na otwarty, co umożliwi elastyczniejsze działanie jednostek OSP, które mogą angażować się w różne formy działalności, takie jak sport czy kultura, co wzmacnia ich skuteczność.
3. Przywrócenie finansowania OSP ze środków firm ubezpieczeniowych, jak to było przez ostatnie 30 lat przed 2017 r., aby wspierać samorządność i niezależność OSP.

Zwrócił uwagę, że dodatkowo, proponuje się, aby dodatki do wynagrodzeń strażaków były uzależnione od gotowości, a nie od liczby wyjazdów, co mogłoby zmniejszyć niepotrzebne koszty i poprawić efektywność. Planowane są także zmiany w zakresie ochrony ludności, w tym rozważenie zwolnienia osób zajmujących się ochroną ludności z obowiązku służby wojskowej. W omawianych ustawach proponuje się również rozwijanie nowych technologii, takich jak system zgłaszania pomocy za pomocą smartfonów, aby poprawić dostępność i efektywność ratowania ludzi.

St. bryg. dr inż. Grzegorz Szyszko, zastępca Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej odnosząc się do pytań Senatorów omówił kilka kluczowych kwestii dotyczących Ochotniczych Straży Pożarnych i ich funkcjonowania. Podkreślił znaczenie odpowiedniego honoru przy fundowaniu sztandarów i proporców dla jednostek OSP. Przekonywał, że takie ceremonie powinny być traktowane z należytą powagą, z udziałem komitetów honorowych i odpowiednimi uroczystościami. Zazaczył, że młodzieżowe drużyny pożarnicze bardzo doceniają takie inicjatywy. W sprawie dofinansowania Młodzieżowych Drużyn poinformował, że Państwowa Straż Pożarna zapewnia dofinansowanie głównie na organizację obozów letnich. Zasugerował, że mogłoby być korzystne, aby również inne potrzeby, takie jak

sprzęt multimedialny czy wyjazdy, były objęte dofinansowaniem, ewentualnie z funduszy Związku OSP. Zauważył, że biurokracja związana z dofinansowaniami jest znaczna, ale starają się ją ograniczać, korzystając z systemu elektronicznego. Problemem są krótkie terminy na zgłaszanie planów zakupów, co utrudnia ich realizację. Omówił, jak interwencje są filtrowane przez numer 112 i jakie są procedury dotyczące wysyłania jednostek OSP oraz PSP. Wskazując, że nadmiarowość wyjazdów wynika z procedur i może być związana z chęcią uzyskania świadczeń przez strażaków. Podał szczegóły dotyczące kwot dofinansowań do zakupu samochodów dla OSP, zarówno lekkich, średnich, jak i ciężkich. Wskazał również na dofinansowania dla młodzieżowych drużyn pożarniczych i innych inicjatyw. Zauważył, że przepisy dotyczące zwolnień strażaków z pracy są niedostateczne i mogłyby wymagać zmian, aby ułatwić strażakom uczestnictwo w akcjach ratunkowych. Podniósł problem ograniczeń w finansowaniu OSP przez powiaty, które nie mogą przekazywać środków bezpośrednio. Zamiast tego, muszą przekazywać fundusze gminom, co komplikuje cały proces. Zaproponował rozważenie możliwości uproszczenia procedur przekazywania funduszy. Na koniec podkreślił konieczność dalszych prac nad zmianami w przepisach oraz współpracy w zakresie rozwoju systemu ochrony ludności.

Gustaw Marek Brzezin, senator RP zwrócił uwagę na znaczenie straży pożarnej jako jedynej aktywnej organizacji kulturalnej na wsiach, gdzie często brak sklepów czy świetlic. Podkreślił, że strażacy organizują festyny i inne wydarzenia, ale napotykać na problemy związane z wymogiem posiadania kasy fiskalnej przy sprzedaży piwa, co jest uciążliwe przy okazjonalnych wydarzeniach. Proponuje, aby umożliwić strażakom sprzedaż piwa raz w roku bez konieczności posiadania kasy fiskalnej, przy jednoczesnym zachowaniu ewidencji sprzedaży, co rozwiązałoby problem i ułatwiło organizowanie takich imprez.

Przewodniczący Senackiego Zespołu Strażaków, senator Jan Hamerski uwzględniając wypowiedzi senatorów, zaproponował żeby Zespół wystąpił do Wiesława Leśniakiewicza, podsekretarza stanu w MSWiA z prośbą o udostępnienie projektowanych zmian już na wstępnym etapie prac tak aby Zespół mógł je również zaopiniować. Następnie przewodniczący przeszedł do kwestii formalnych, w trakcie których na wiceprzewodniczącego Senackiego Zespołu Strażaków powołano wicemarszałka Senatu, Macieja Żywno.

(BSS JA)